

DINOSAURUSRECORDS!

27
meter

DE LANGSTE
Diplodocus

40.000
kilo

DE ZWAARSTE
Brachiosaurus

50
km/uur

DE SNELSTE
Struthiomimus

1
meter

DE KLEINSTE
Compsognathus

1000
tanden

DE MEESTE TANDEN
Anatotitan

LEEFDEN HERBIVOREN IN KUDDEN?

Vermoedelijk leefden veel sauropoden in kuddes. Dit weten we door de **reeksen fossiele pootafdrukken** die zijn ontdekt. Waarschijnlijk trokken die kuddes rond om voedsel te zoeken. Uit de grootte van de ontdekte pootafdrukken kunnen we afleiden dat de volwassen dieren zich zo opstelden dat de **jongens waren beschermd** tegen roofdieren.

WELKE HERBIVOOR HAD DE LANGSTE NEK?

De **mamenchisaurus**! Stel je voor, zijn nek kon wel **11 meter** lang worden! De nek was zo lang dat de mamenchisaurus hem moeilijk kon buigen, maar hij was wel erg handig om bij de **kruinen van de hoogste bomen** te kunnen!

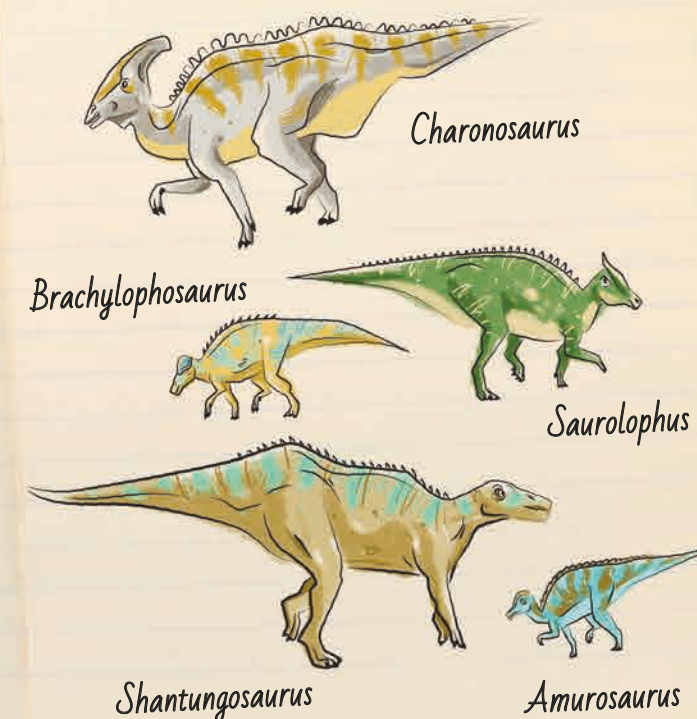

HOE VERDEDIGDEN ZE ZICH?

Dinosauriërs hadden verschillende manieren ontwikkeld om zich te verdedigen tegen roofdieren: sommige leefden in **groepen**, andere hadden **stekels**, **hoorns** of **platen van been**... en weer andere zagen eruit als een tank!

WAT ZIJN HADROSAURIËRS?

Hadrosauriërs waren dinosauriërs met een grote platte **eendensnavel**. Ze gebruikten hun achterpoten om te **rennen en te lopen**, terwijl hun voorpoten dienden als **steun** tijdens het grazen. Al horen ze allemaal tot dezelfde familie, elke soort heeft zijn **eigen kenmerken**: sommige hadden neuszakjes om te communiceren, andere lieten blafgeluiden horen en hadden een holle kam die het geluid versterkte.

WAT WAREN DE GROOTSTE HERBIVOREN?

Dat waren de **sauropoden met hun lange nek**, nog altijd de grootste, langste en zwaarste landdieren die ooit hebben geleefd. Al hadden ze een imposant lijf, hun **kop was erg klein**. Aan de voorpoten zaten speciale klauwen waarmee ze waarschijnlijk takken vastgrepen.

PTEROSAURIËRS

Pterosauriërs heersten over het prehistorische luchtruim. Het waren geen dinosauriërs en zelfs geen vogels: het waren vliegende reptielen. Je had ze in allerlei vormen en maten.

WAT BETEKENT 'PTEROSAURIËR'?

Het woord pterosauriër of pterosaurus komt uit het Grieks. Het bestaat uit de woorden *pteron* voor 'vleugel' en *sauros* voor 'hagedis'. Pterosaurus betekent dus 'vleugelhagedis'.

PTERON + SAUROS = PTEROSAURUS
(vleugel) (hagedis) (vleugelhagedis)

WAREN ZE CARNIVOREN OF HERBIVOREN?

Pterosauriërs waren voornamelijk carnivoren. Als ze bij water leefden, aten ze **vis**, **schaaldieren** en **inktvis**. De dieren die over land vlogen, aten **karkassen**, **insecten**, **eieren**, kleine prooien en **babydino's**.

WAT VOOR BOTTEN HADDEN PTEROSAURIËRS?

De botten waren **hol** en **gevuld met lucht**. Daardoor waren ze erg **licht**. Net zoals bij de **vogels van nu**!

HADDEN ZE VEREN?

Niet echt. Sommige soorten hadden een soort **verenkleed**, andere waren bedekt met een **vacht**; die bestond uit **pycnovezels**, dunne 'draden' die mogelijk dienden om de lichaamstemperatuur te regelen. Bij onderzoek van fossielen zijn resten gevonden van melanosomen, dat zijn celdeeltjes die **veren kleur geven**. De veren van deze vliegende reptielen waren dus waarschijnlijk gekleurd!

HOE PLANTTEN ZE ZICH VOORT?

Geleerden denken dat pterosauriërs **ovipaar** waren: ze legden eieren. Ze denken ook dat ze net zoals krokodillen en schildpadden hun eieren **begroeven** tot ze uitkwamen.

